Juleaften

Episk Digt

af

Johan Ludvig Runeberg

I dansk Oversaettelse ved

H. Hansen.

JULEAFTEN

EPISK DIGT

AF

JOHAN LUDVIG RUNEBERG

I DANSK OVERSÆTTELSE VED

H. HANSEN

OMAHA, NEBR.
C. C. NIELSENS TRYKKERI
1915

FØRSTE SANG.

Stille fra ensomme Bolig langt borte i Dybet af Skoven
vandred Pistol den gamle Soldat, da det lakked mod Aften,
efter at have sig varmet og tændt sin Pibe ved Arnen.
Ingen han efterlod hist i den tomme Hytte, og ingen
fulgte hans Spor. En Søn der var kun tilbage af Slægten,
bort var han draget i Leding og kæmpede fjærnt i Tyrkiet.
Dog ikke mod i Hu den Gamle begyndte sin Vandring,
men som de andre han vented af Juleaftenen Glæde,
indbudt at fejre den nu paa den rigt forsynede Hovgaard.
„Sid ej'' havde velbyrdige Herre, Majoren, den brave
sagt, da han sidst havde truffet sin Vaabenbroder ved Kirken,
„sid ej, gamle Pistol, som Tjurhanen ude i Skoven
vranten og gemt; hvi ses du saa sjælden paa vore Grænser?
End er ej Kraften forbi, endnu kan din Fod — omend svækket
— vandre et Fjed; kom kun, til Julen i hvert Fald da senest;
Helgen er lang, og dit Ord, naar om Strid og om Marsch du fortæller,
kan dog fordrive en Stund for det søvnige Mandskab i Stuen.
Saaledes havde han talt og klappet den Gamle paa Skulder.

Nu for den venlige Invitation og den ædle Majors Skyld
glemte den Gamle Rejsens Besvær og mærked ej Skovens
tyknende Mulm og den Sne, som — ophobet af Vinden om Dagen —
laa paa de vildsomme Stier endnu, ujævnet og sporløs.
Ilende gik han og løfted sit dybt nedsynkende Træben,
— glad som en Prins — af Driven og vandt — om end haltende — fremad.

Men i raskere Flugt til det muntre Samliv i Stuen
fløj dog hans Tanke foran, og han talte i Stilhed saalunde:
„Nu er Glæden ej dyr, nu begynder man Højtid i Stuen,
kaster Bekymringen bort, og Arbejdsdragten man gemmer,
tænder de straalende Lys, og Straaet man strør over Gulvet.
Gid det dog ogsaa var Jul i de prægtige Sale deroppe
nu som tilforn, da Lege og Sang der hørtes bestandigt!
Nu det forlyder, at Savnet alene og Sorger og Uro
boer der, siden den unge Kaptajn i Krigen mod Tyrken
drog paa sit Togt og efterlod Hustru og Svigerforældre.
Sjælden nu røres en Stræng i det klingre Klaver, heller ingen
kalder til Glæde og Dans, af Fremmede myldrer ej Gaarden.
Ensom Kaptajnens Frue sidder ved Vuggen, begræder
Bryllupsmaanedens korte Fryd og synger med Klage
over sit slumrende Barn, som Faderen end ej har skuet.
Uglad vandrer den aldrende Frue, Husfruen paa Gaarden,
nu fra Stue til Køkken og atter fra Køkken til Stue,
harmes og finder Uorden i alt, men om stundom hun hviler,
sidder ved Vuggen hun kun og hjælper sin Datter at græde.
Men paa den Vis er al Munterhed borte. Majoren, den gamle,
led ved Kvindernes Graad, i sin Lænestol sidder og brummer
Dagen igennem og gider ej høre den evige Jamren.
En kun findes endnu — med barnligt Hjærte bestandigt
rede til Glæde og Smil, den venlige Frøken Augusta.
Leende, siger man, gaar hun som Englen mellem de andre,
driver lidt Spøg og trøster iblandt og forliger og mildner,
naar af Sorger en Sky sig har samlet og truer med Uvejr.
Var ikke hun, blev i Aften den gode Forplejning nok mindre
ogsaa i Stuen, ti sligt kan de andre lettelig glemme;
hun, skønt barnlig hun er og den yngste af alle paa Gaarden,
glemmer dog ingen og lever for andres Glæde alene.''
Saa han tænkte og naaede Vejen og fulgte med Lethed
tiltraadte Spor i en muntrere Egn, hvor fjærnt ude en Hytte
stundom mødte hans Øje med Lys fra en blussende Arne.

Lang var Vejen dog end for den Vandrende. Aftnen sig bredte
kølig og mørk. Den Gamle forsøgte at fremskynde Farten,
da paa en Gang en Klang af Bjælder, der lød over Marken,
naaed hans Øre. Forskrækket han søgte at springe til Side,
standsede dybt nedsunken i Sneen. — Højrøstet og brøsigt
gjaldede Kuskens „Varsko''. Alt iled den travende Ganger,
hidset af Tømmen, forbi, da et mildt „God Aften'' fra Slæden
hørtes, og Hesten, pludselig spag, blev stoppet i Farten.
Strax af en venlig Røst den Gamle hørte sig tiltalt:
„Kom kun, gamle Pistol, ti til vort vist stiler I Kursen,
kom, her finder I Plads, om I sidder paa Kanten af Slæden;
Vejen er trælsom for den, som besværligt vandrer i Mørket.''
Talt, og den Gamle hørte med Fryd sit Navn blive nævnet,
kendte paa Stemmen igen den elskede Frøken Augusta,
adlød og satte sig glad op at age paa Kanten af Slæden.
Men med Forundring talte han saa til den venlige Pige:
„Hvorfor fejrer I Juleaften i Skovene, Frøken,
rejser paa snebedækkede Veje alene i Kulden,
medens af Varme og Lys til jert Hjem hvert Menneske drages,
medens jeg selv med skrøbelig Fod stavrer frem gennem Driven,
for dog tilsidst at faa Del i det muntre Samliv i Stuen?''
Spøgende svarede blot den sekstenaarige Pige:
„Ved I ej, gamle Pistol, at ved Søen dernede i Dalen
findes en Hytte, end mere forfalden og ensom end eders?
Der i et snævert Bur, afsides blandt Sne og blandt Graner,
har jeg en gammel Høne med fem smaa Kyllinger om sig,
hvilke behøver lidt Korn og lidt Glæde som andre til Julen.''
Saadan hun talte. En Taare, usynlig i Aftenens Skygge
fyldte den Aldrendes Blik; men han talede, rørt i sit Hjærte:
„Saa maa Glæden til jer, til den stolte, velbyggede Hovgaard,
komme i Aften, komme og fæste sit Bo for bestandigt,
som til den gamle Hytte i Ødemarken I kommer,
bringende Lindring og Trøst til Menneskehjærter i Nøden.''
Men med et Suk ham svared den sekstenaarige Pige:

„Aldrig — vent dog ej det — vil Glæden besøge os mere,
bort er den draget, langt bort med Kaptajnen til Krigen mod
Tyrken.
Se, da til Færden han udstyret blev, og i Hastværk hans Sager
skulde fra hundrede Steder indsamles og bringes i Slæden,
da blev min Søsters Lykke, min Moders Fryd og min Faders
venlige Lune baaret ud blandt det andet og glemtes.
Sidst, da han selv tog Afsked og rejste, kan hænde for stedse,
stilled sig Munterhed bagved paa Medet og agede med ham."

Men han tænkte, den Gamle, paa Menneskeskæbnen, hvor
ujævnt
den er fordelt, hvor stor den Lykke dog var i hans Afkrog,
som i den Riges Bolig forsmaaes, og han talede atter:
„Hvor kan Savnet dog bo med Overflødighed sammen,
Mennesket glemmer saa let at glæde sig over det gode?
Se i jert Hjem, hvad mangler vel der? Staar ikke jer Fader
end i sin Alderdom rørig blandt sine og ordner og styrer?
Gaar ikke Dagen igennem jer Moder som Fruen i Gaarden,
agtet af elskede Børn og hjulpet i hver en Bekymring?
Kappes ej Tjenere glade ved Arbejdet? Ytres et Ønske,
uden at villige Hænder stræber, at det maa ske Fyldest?
Gaarden er prægtig og stor, saa at selv den Rejsende ofte
standser i Undren en Stund og betragter den. Yppighed raader.
rig Velsignelse synes nedstrømme paa alt som et Solskin.
Er det ej nok, da saa lidt er nødvendigt til Menneskelykke?
Kom da en Gang og besøg den gamle Pistol i hans Hytte!
Ensom finder I der Soldaten. Alene ved Væggen
sidder han, pusler en Brand ved sin Skorsten og tænker og tier.
Ingen han har, som deler ham Livets fattige Gaver,
ingen reder hans Seng, og ingen dækker ham Bordet;
øde er alt, et Ord af Mennesketunge ej høres.
Lytter han, hører han Fyrrenes Susen i Vinterens Storme,
længes han stundom at se et levende Væsen, da søger

— ene saa vel som han — den omstrejfende Ulv til hans Bolig.
Gaar han til Vinduet hen for at se lidt paa Verden derude,
ser han, at Himmelen gaar i det Fjærne sammen med Jorden,
ser det og ved, at paa hele den vældige Vidde, han øjner,
findes ej en, som bærer en Tanke om ham i sit Hjærte,
ingen som mindes med Fryd, at den aldrende Krigsmand
end lever.
Ikke desmindre han ryger endnu sin Pibe i Hytten,
stille begynder han Dagen og venter paa Dagen en Ende."

Venligt svarede atter den sekstenaarige Pige:
„Sørg ikke, Gamle, kan hænde en Dag, naar mindst I det aner,
kommer fra Krigen igen eders Søn til sin ventende Fader.
Da vil han snarligt forny og udvide den heldende Hytte,
dyrke en Plet og søge sig op en Ungmø til Hustru,
leve muntert med jer og stadigt gaa fremad i Velstand.
Højagtet selv og elsket af Børns og af Børnebørns Skare
sidder I trygt i jer Kreds og mindes de krigerske Tider,
medens en Sønnesøn lærer at skuldre med Kæp og marschere,
hviler sig paa eders Knæ og hører paa eders Formaning
om at bløde som I, hvis det gælder, med Ære for Landet."
Højere syntes den Gamle i Skumringen. Krigerske Minder
fyldte hans Sjæl, og glemmende Ensomheden i Hytten
naaed han Gaarden, stolt som en Vaabenbr'or til dens Ejer.
Men da ved Trappen omsider den fyrige Ganger var standset,
gik han tilfreds hen at fejre sin Aften i Folkenes Stue,
medens den venlige Pige begav sig fornøjet til Salen.

Glæde mødtes dog nu i det elskede Hjem ikke mere,
Taushed og Uro kun, usædvanlige Gæster om Julen,
mødte hun der. Forgæves blandt Lysekronernes Prismer
straalede festlige Lys, forhøjende Pragten i Salen;
stærkere mærked man blot den Sorg, der ulmed derinde.
Mørk sad den ædle Major i Gyngestolen og førte

tit til de tørre Læber sit Glas, uden Glæde ved Drikken,
medens af Kedsomhed og Bekymring hans aldrende Mage
glemte sin Te, som stod skænket og længst var kølnet i Koppen.
Men for sig selv i en Krog og skjult for Forældrenes Øjne
sad Kaptajnens Frue med Panden sænket mod Haanden,
nu alene husvalet ved selve den tærende Længsel.
Halvskjult svulmed en Taare i Fruens Øje, en anden
havde alt tegnet sit Spor paa den blussende Kind og var falden.
Saadan det stod, da hun kom i sin Slæde, den venlige Pige,
anende snart, at en Storm igen havde rystet og styrret
Hjemmet, en Stund kun den syntes at have lagt sig til Hvile.
Tale turde hun ej, knap hilse, i ængstelig Taushed
løste hun Kaaben og blotted forsigtig sit lokkede Hoved,
ordned sin Dragt og smøg hen og tog Sæde ved Søsterens Side.
Men med et Suk omsider tog Majorinden til Orde:
„Kom, Augusta, og se, hvilke Juletidener Posten
bragte os nys. O, laa dog din arme Moder i Graven!
Fyrstens Flok, hvor din Svoger tjente, er slagen og splittet,
omringet, fanget til sidste, nogle faa kun undkom af Faren.''
„Kvinde,'' saa talede straks den ædle Major nu alvorligt,
„Rolig dog! Fanger nævnes jo ej, Omringning ej heller;
tagen i Flanken, staar der, og haardt angreben i Fronten,
misted han Folk, men slog sig igennem og reddede Æren!
Lad os nu glædes ved Julen, og bortjag ej Glæden i Aften!
Aarets øvrige Dage har mere end Plads nok for Sorgen.''
Men med et bittert Suk ham svared hans aldrende Hustru:
„Vilde du, kunde du se paa vor Fryd, om du nu saa os glade,
saa os lege letsindigt i Aften og glemme, at Adolf
kæmper i Dødens Arme maaske, hensygner i Støvet,
eller og blødende fejrer sin Jul i tyrkiske Lænker?''
Højlydt klagende sprang fra sin Plads nu Kaptajnens Frue,
gemte i Moderens aabnede Favn sit graadfyldte Aasyn,
søgende Trøst; men haardt imod Bordet satte Majoren
Glasset og rejste sig op. Klart lyste hans Øje, og værdigt

løfted i Vrede han nu sin sølverlokkede Isse.
Stolt for sin Hustru han stod og rykkede Klædningens Folder
rask til Side og fremviste Brystet, det arrede, brede:
„Se," saa sagde han, „se, nu i tredive Vintre igennem
hviled du her; sig selv, om de Saar, som her blødte og lægtes,
styrred din Ro og forbitred din fredsæle Søvn ved mit Hjærte?
Tror du, din Datter en Gang vil skatte den Savnede mindre,
om ved sin Genkomst han end bærer Mærke af Sværd eller Kugle?
Har af hans arrede Favn hun et svalere Møde at vente?
Stille da; faldt han endog, hvad hjælper saa Klagen?
Mere, ja mere end Strømme af Graad fra klagende Kvinder
gælder en Draabe endda af det Blod, som en Helt blandt de Faldne
ofrer i Kampens Stund til Fædrenelandet og Æren!"
Saa lød hans Ord; i sin Stol sank han ned helt bitter til Mode;
Hustruen sagte — idet hun klogelig undveg hans Vrede —
vandrede ud til sit Køkken, medens den sørgende Datter
gik uden Trøst til sit enlige Rum for at græde i Stilhed.

Ene blev med sin Fader den sekstenaarige Pige,
mildt bevæget i barnlige Sind af Faderens Sorger.
Lønligt hun kasted sit taarevædede Blik paa den Gamle,
medens bevæget hun husked, hvorledes han forhen i Hjemmet
Munterhed mødte og Fryd, hvor med Kærligheds Ro paa sin Pande
selv forklaret han syntes som Lysning af Solen i Nedgang.
Nu, hvor forandret syntes ej alt; ja helst man ham undgik;
tynget af Alvor, af Harme og Uro og Kedsomheds Plage
gik han uforstaaet i Hjemmet, den venlige Olding.
Klappe hun vilde hans graanende Lok, bortkysse hans Pandes
skyggende Sky, om hun turde forstyrre Gamlingens Vrede.
Stille hun listed sig hen til Klaveret og vakte med lette,
dvælende Fingre en Tone og lod den sagtelig klinge;

dog efterhaanden sig højnede Klangen, i rigere Følge
bølgede Tonerne frem, og en Sang, som Gamlingen ynded,
lød til Strængene klart fra den sekstenaariges Læber.
Da nu de krigerske Ord, som fra Ungdommens Tider han endnu
husked med Glæde, paany med Sangen naaed hans Øre,
tømte han Glasset og gav sig igen til at gynge i Stolen.
Harmen veg og gav Plads i hans Hjærte for Tonernes Vælde,
Tanker om Tider, som var, opvaagnede; Følelser glade
fyldte hans Bryst, og man hørte omsider hans mægtige Stemme
dybt med sin Bas at brumme en Strofe i Samklang med Pigen.
Men da hun sluttede Sangen og blot med legende Hænder
rørte Tangenterne end til henaandende, lette Akkorder,
rejste den Gamle sig op fra sin Stol. Den venlige Pige
passed sit milde, sværmende Spil og mærked det ikke,
førend den Gamle stod ved Siden og paa hendes Hoved
sænked til Kærtegn sin Haand. Mildt overrasket af Glæde
følte hun Haanden, løfted sit Blik og saa paa sin Fader.
Smilende lyste en Taare bag Bryn hos den aldrende Kriger,
kuet i samme Minut, som den fødtes; men ømt til sit Hjerte
drog han sit elskede Barn, og han talte forsonet og sagde:
„Gaa, vor trøstende Engel og nar din Mor til at glædes
ret som du narrede mig, du Gavstrik! Og gaa til din Søster,
find til den Stakkel et lindrende Ord; jeg finder det ikke,
talte jeg end Fornuft i min Gnavenhed Aftnen igennem.
Saa han talte og aabned sin Favn; ved hans Mildhed henrykket,
rejste sig Pigen paa Taa og kyssed hans Pande og løb saa.

ANDEN SANG.

Men i sin Dagligstue, det ensomme Kammer ved Trappen,
sad hos sit slumrende Barn Kaptajnens Frue og sørged.
Graadblændt sad hun og rørte den gyngende Vugge med Foden,
mens hendes Barnepige stilfærdigt satte en flyttet
Stol paa sin Plads eller plejed den langsomt sluknende Arne.
Ingen talte et Ord, mat flimrede Lampen paa Bordet,
mørk, ensformig og tung gled Juleaften deroppe.
Stilheden brød med et Suk dog endelig Tjenestepigen:
„O," saa sagde hun, heldig jeg priser mig Stakkel, som ingen
Ungersvend elsked, som føler endnu mit fattige Hjerte
banke for egen Nød og for egen Lykke alene.
Sidder jeg ene, jeg kan vel en Gang af Kedsomhed græde,
synes, at Dagen er lang, og savne en Ven til mit Selskab;
bedre dog Kedsomheds Graad end den nagende Sorg eller Uro.
O, hvor stod det dog til i mit Sind, om jeg havde en Bejler
ude i Krigen og drømte, som nu jeg drømte i Aftes?
Natten, syntes jeg, led imod Enden; men Mørke og Skygge
laa omkring Gaarden endnu, og Sommer var det, og Lunden
havde sit Løv; men sorgtunge Taarer laa over Løvet;
græde syntes her alt, og Bedrøvelse raaded bestandigt.
Da steg hastigt i Sønder en Sky; blodfarvet og dunkel
steg den paa Himmelen op og nærmed sig mere og mere;
Eder min Frue jeg saa i det samme alene i Parken,
raabte forfærdet: Kom hid, søg Ly, et Uvejr sig nærmer,
skynd Eder, kom! Dog uden at svare forblev I paa Stedet.
Se et Regnskyl—dog ikke af Vand— der strømmed fra Skyen:
Roser regnede ned, saa syntes det, rødmende Roser,

klare som Blod, og jeg saa Eder skælvende hylles i Blomster.
„Blodige Budskaber" saadan i Stilhed i Sindet jeg tænker
„stunder vel sønderfra hid med stikkende Torne for mange."
Sagte løfted den sørgende Frue sit lokkede Hoved,
fæsted paa Pigen sit Blik og kvalte sin Smerte og sagde:
Gaa og glæd dig en Stund med de andre, som glædes i Aften;
Stuen er lys, der leges, der ventes ej blodige Budskab.
Lykkelig du! før du ved det, kanske du drømmer om Uvejr
ogsaa for dig og flygter til Ensomheden og Mørket."
Saa hun talte; og glad nu skyndte sig Pigen til Aftenens
Glæder, og ene blev med sit Barn den bedrøvede Moder.

Taus sad længe den Ædle og lod sin flakkende Tanke
sværme omkring uden Haab, snart lokket af flygtede Glæder,
snart af en Fremtids anede Kval, kun stundom til stille
Klage forledt, naar hun sang i Søvn den vaagnende Spæde.
„Sov," hun sang, „o mit Barn, som Blomsten, der svulmer i Knoppen,
sov og føl i din Søvn, føl glad, at din Moder dig vugger!
Snart, ak, hviler hun selv som du og naa's ej af Sorgen,
men af en Fremmed vugges du da og drømmer saa lyst ej.
Sov, du din Moders Trøst; naar hun bøjer sig over dit Aasyns
Fred, da klarer sig op hendes Øje, og Taaren henvejres;
faldt den end paa din Kind, du slumred dog, smilte vel ogsaa
sødt, som det sker, naar din Kind af min Fingers Kærtegn berøres.
Hvil du rødmende Sky i Dæmringens Time, mens Hvile
undes endnu; med Dagen begynder de brydsomme Stunder.
O, naar du jages en Gang af Skæbnens Storm over Vidden,
blegner dit Lys, og dit glødende Purpur forvandles til Taarer.
Hvil da, min Guldsky, hvil i Livets rolige Morgen!"
Saaledes sang hun, dog stundom hun afbrød, i vexlende Række
fulgte paa Tonerne Stilhed igen, og man hørte kun Vuggens
sukkende Gang og Pendulets flittige Dikken i Uret.

Men da aabnedes Døren omsider. Den venlige Søster
kom med sin ømme Bekymring at se og at trøste i Sorgen.
Smilende traadte hun ind, men tøved, — blev vred — saa det
syntes —
da hun med Muthed alene belv mødt og med rugende Taushed,
saa hun talte, bebrejdende mildt den bedrøvede Søster:
„Kæreste, sidder du her som et Genfærd fra Skyggernes Rige,
enlig og gemt, snart kunde jeg flygtet blot ved at se dig.
Tal dog et Ord, staa op, kom her, lad tilsammen os jage
Sorgen paa Flugt, alene en taabelig Drøm gør dig Uro!''
Saa hun talte, imedens hun Lysene tændte, og Stuen
lystes nu op, og hun lo og talede atter og sagde:
„Saa skal du sidde i Lys, da lysner dit Hjerte, og Sorgen
flygter sin Vej, og din Kind begynder da atter at blomstre.
Det var dog Skam, om du saa — som gammel og visnet før
Tiden —
møder din Mand, naar han kommer med tyrkiske Kvinder i
Tanken.
Ler du? Velan, le kun, men vogt dig! Vid, Orienten
er ej et Land befolket af Vilde; sortgnistrende Øjne,
sværmende Ynde finder man der og Himle paa Jorden.
Læs et Stykke i Moore eller Irving, læs om Alhambra,
da vil dit Hjerte ej drømme længer om Blod og om Lænker,
frygter vel snarere blot, at den elskte, beruset af Glæder,
glemmer sit Hjem og sin lille bedrøvede Blomst udi Norden.
Se, hvis du lover at glemme en Stund din Bekymring og lytte,
læser jeg sagte en Sang, som blev digtet med Tanke paa Adolf;
kald det nu ej Sværmeri; ti saaledes, om han nu blev fangen,
maatte det gaa; i det alt er der østerlandsk Stemning og
Sandhed.''
Saa tog hun frem og viklede ud et Papir, som hun havde
lagt i omhyggelig Fold, og hun rødmede let og begyndte:

Budet til Seraljet iler,
Harems Herskerinde hviler
ej i Søvnen mer';
Brev fra Sultan har forkyndt dig
Sultaninde Sejdi „Skynd dig!
Fra Altanen
festligt Syn du ser.

Vaarens Trylleri omsvæver
Morgensolen, mens den hæver
sig paa fjærne Strand;
mere skøn dog — siger Kvadet —
lyser Sejdi frem, som badet
i Juveler,
fra Altanens Rand.

Hendes milde Blikke glider
over Dal og grønne Vidder;
det er Festens Stund.
Folkeskarer vrimler, blandes,
alle Vegne sejles, landes,
lever, røres
Strande, Søer, Lund.

Kan du Jublens Mening ane?
Sejret har Mahomeds Fane,
Portens tapre Hær.
Osmans Søn kan ej betvinges,
i Triumf som Fange bringes
Moskoviten.
Striden sluttet er.

Se den blege, mørke Skare!
Imod Sværd og Død og Fare
uden Frygt de gik;
hver en Kriger nu — i Lænker —
taus sit Blik mod Jorden sænker;
en dog skuer
frem med trodsigt Blik.

Rundt omkring gaar Fjendens Vagter,
lidt dog kun paa dem han agter,
stolt han gaar sin Gang.
Mørkt er Pandens Hvælv, det høje,
Lyn sig skyder fra hans Øje,
Heltevreden
trodser Død og Tvang.

Truende gaar Skarens Bølger,
tusind vrede Blikke følger
den Forvorpnes Fjed;
kun fra Taarnet, siger Sangen,
saa et Øje ned paa Fangen
mildt som Stjærnens
Blink fra Himlens Fred.

Sejdis glade Hjærte rørtes,
mindes, hvordan selv hun førtes
fra sit Fædreland,
langt fra Serbiens gyldne Dale,
fra dets Roser, Nattergale,
fra sin Lykke
ved Moravas Strand.

Kinden blusser, Barmen stiger,
sagte hun til Slaven siger:
„Se den skønne Mand.
Kongeørnen kan ej lære
Baand at taale, Lænker bære,
han vil flyve
over Hav og Land.

Helten maa sin Frihed vinde,
leve for sin Elskerinde,
Ære, Fædrejord!
Talt og i sin skønne Iver
paa et Rosenblad hun skriver
til Gemalen
nogle ømme Ord:

„Lad min Roses Aande — Kære! —
Sejdis Sukke til dig bære
og dit Hjerte naa!
Tryllet af din Magt, din Ære,
vil hun her en Stund begære,
hvor for Festen
ømt hun takke maa.”

Saa hun læste og stjaalent hun kiggede op og tog Ordet:
„Søster, du undres slet ikke, du spørger ej. Ser du, den første
endte saaledes, den anden Romance du ogsaa maa høre.
Tal dog, sid dog ej stum, sig, kæreste, er det ej vakkert?
Alt er just som det findes i tusinde Bøger. Alene
Æmnet er nyt med Festen og Sultaninden og Fangen.
Nu maa du lytte igen og kysse mig, naar jeg er færdig!

Skjult blandt Harems stolte Haver,
uden Glans af Kunstens Gaver,
uden Pynt og Pragt
staar en Rosenhæk, hvis røde
Blomster ses i Solen gløde,
som en Hjertets
tause Tempelvagt.

Krone ses ej Fyrsten bære,
ej til Smigers tomme Ære
her han stiller Krav;
Balsamduft af Zephyr drysses,
medens han af Houri kysses;
Elskov ene
her han mødes af.

Vil han ej af Sceptret tynges
men i himmelsk Drøm forynges
paa en herlig Kvæld,
vil han i en Stemning dvæle,
vil han sig i Mindet fjæle,
gaar han trøstig
til sit Blomstertjæld.

Der i Blomsterdufte milde
han sin Sejdi vente vilde,
saa til Svar han skrev:
„Naar hans Blomst i Aftensvale
staar, skal han med Sejdi tale,
han som kysser
hendes Rosenbrev!"

Alt er Solen skjult bag Fjældet,
Dagen blegner, Purpurvældet
let fortoner sig.
Maanen lyser over Dalen,
fjernt man hører Nattergalen.
Fyrsten venter.
Kommer Sejdi ej?

Jo hun kommer. Let som Vinden,
tyst som Skyggen, bly som Hinden,
til sin Ven hun naar;
ydmygt ses hun Knæet bøje,
ved et Solblink i hans Øje
løfte Sløret
fra sit Aasyns Vaar.

Purpur farver hendes Kinder,
men fra Øjets Himmel skinner
Taaren stjærneklar.
Er det Lykke? Er det Smærte?
Lyt kun! Ved sin Herres Hjærte
paa hans Spørgsmaal
nu hun giver Svar.

„Sejdis Fryd!" hun høres tale
„fra mit Hjemlands skønne Dale
bærer overalt
Mindet jeg om en Veninde,
født at blomstre og forsvinde.
Serbiens Glæde
blev hun stedse kaldt.

Nys begyndt var Blomstertiden,
Serbiens Ungdom gik til Striden,
Korsets Kald den lød.
Serbiens Glæde lo ej siden,
brat hun visnede før Tiden,
alt før Frosten
Rosens Livstraad brød.

Nu ved Savas Sølverstrømme
gemmer hun blandt tunge Drømme
paa sin Skæbnes Dom.
En kun kendte hendes Smærte;
derfor bristed hendes Hjærte,
at som Slave
hid en Yngling kom.

Den Gang Festens Toner braged,
vakte Tankers Sorg mig plaged,
medens Jublen lød.
Hjærtets Spirer er saa spæde,
derfor ser du Sejdi græde;
derfor Herre
mine Taarer flød.

Hist, hvor Nordens Lys sig tænde,
visner hen som hun, kan hænde,
nu en ensom Brud,
græder Nætter, spejder Dage,
kræver Elskeren tilbage,
som forsmægter
her paa Fjendens Bud.

Saa hun sukker tyst som Vinden,
mod hans Bryst hun bøjer Kinden,
lytter dybt en Stund.
„Gør da,'' svarer han formildet
„med hver Fange, som du vil det,
løs dem, Sejdi,
med din søde Mund.'' —

Purpur farver Østens Skyer,
Dagen i et Vindpust gryer
over Peras Strand.
Havets Spejl i Krusning hviler,
og med fyldte Sejl nu iler
Sejdis Fanger
hjem til deres Land. —

Du, som lytted til mit Kvæde,
søg ej Kunstens høje Glæde
i dens Toners Gang.
Kun for Modet at oplive,
for din Sorrig at fordrive
sang din Søster
en uskyldig Sang.

Saa hun læste sit Digt med bævende Stemme, fra først af
bly og forsagt, snart hastigt og snart let hentende Vejret,
indtil for Kvadet hun glemte sig selv, og Stemmen, der minded,
fyldig og blød, om en Fløjte, frembar den milde Fortælling.
Men da mod Enden hun kom og nævned sig selv og sin Søster,
nævned den Elskedes Sorg og sit ømme Forsøg paa at mildne,
brast hun i Taarer og sænked i Haanden sit graadfyldte Aasyn.
Trøst behøvede selv den Trøstende. Men ved sin Vugge
tøved den modnere Søster ej mere; op stod hun og trykked
ømt til sit bankende Bryst og kyssed den grædende Pige.
Endelig talte igen den sekstenaarige sagte:
„Kære, forlad dog nu for en Stund dit enlige Kammer,
gaa for Adspredelsens Skyld og se, hvor de leger i Stuen,
se paa de andre, hvorledes ved lidet et Hjerte kan glædes.
O, der sidder vist nu den gamle Pistol ved sin Pibe,
leende, medens vi græder, tilfreds med sin karrige Skæbne,
rig med en Mundfuld Røg og et Ungdomsminde fra Krigen,
mere end vi, vi rige, som egentlig kun ejer Savnet.
Gaa for at øge Gamlingens Fryd, lad stille en Kande
Øl for hans Plads, og hans Blik vil straale dig Glæde i Hjærtet.

Gærne jeg gik, men tøver du her og jeg lader dig ene
mørknes dit Øje, som nu i sin Klarhed lyser saa frejdigt,
saa har din Søsters Besvær med Visen jo været forgæves.
Frygt ikke, vaagner den Lille, er jeg her rede paa Stedet,
vugger ej længe som du, men kysser hans leende Øje
straks og varmer i Hast mod min Kind hans Klæder for Natten.
Derpaa, puslet og fin, ej savnende dig i sin Uskyld,
hviler han blødt i min Favn som en klar Dugperle i Blomstens''.
Saa hun talte, og mildt hende svared den venlige Søster:
„Kære dog, nu blot ikke, i Aften skal du netop være
munter blandt alle og tænke paa alt. Mig har du alt skænket
mere end nok, hvad mer jeg behøver, skænker mig denne.''
Talt, og hun pegede hen paa det sovende Barn, mens hun vedblev:
„Her er din Søsters Trøst og Adspredelse, ej vil hun søge
efter en anden. Et Glimt blot af denne, og rig midt i Savnet
føler hun sig, et Blik, og det brusende Hjerte er dæmpet.''

Over den Spædes Seng, hvor han rødmede varm i sin Slummer,
sænked den sekstenaarige nu sit lokkede Hoved,
dvæled en Stund i Beskuelsen, hviskede stille og sagde:
„Sov da, din Moders Trøst, omhegnet af hende, til Taaren
fylder igen hendes Blik; saa vaagn, og eftersom Tungen
savner Sprog, sig ømt med dit Øje, som ingen kan modstaa:
Moder, en lang, lang Vej for mig staar endnu tilbage,
Taarer finder jeg nok; hvor finder jeg Glæden og Freden,
om fra dit Moderøje de ej mig følger paa Vejen?
Se med dit Smil vil dit Barn fortone Sorgen i Livet.''
Sagt — og den Slumrendes Rosenkind med Spidsen af Fingren
rørte hun let og forsvandt som en Blomsterduft ud af Stuen.

TREDJE SANG.

Men han sad og fortalte den gamle Kriger i Stuen,
røg paa sin Pibe og talte om Krig for de undrende Gaardsfolk,
indtil omsider han kom med Fortællingen bort til Tyrkiet;
„Tyrken'' sagde han da og blæste en Røgsky op imod Taget
„kender jeg bedre end I, selv om aldrig med ham jeg har kæmpet.
Ofte i Lejren før, naar med Samtale Aftnen vi slutted,
hørte jeg prøvede Mænd, som kæmped paa fremmede Steder,
tale om ham og endnu med Rædsel mindes hans Fremfærd.
Ali og Mustafa Bey og Kapudan Pascha og Achmed,
Navne, som Mennesketunge uøvet ej mægter at sige,
hørte jeg da og fornam, hvordan Hedningen lever og strider.
Tyrken, I Venner, er haard som Kobber mod Kugler og Sværdhug;
falder han, springer han op med den krogede Sabel i Haanden,
ryster sit frodige Skæg og raser paany som en Løve.
Skaansel begæres ikke i Slaget ej heller forundes,
falder man, lykkelig den, som falder og slipper for Baalet.
Men naar stundom en Fest for de hedenske Guder begyndes,
lader han Fangernes Klæder indsmøre i Beg eller Tjære,
tænder med Glæde dem an og lader dem brænde som Fakler.
Tit har i Drømme den unge Kaptajn jeg set saa i Luer
staa for sin Front og min Søn den savnede brændende med ham,
tit har som vaagen jeg troet, at Kummer venter os alle.

Saadan han sagde. Men henne ved Døren, nys kommen i Stuen
stod, af ham dog ej set, den venlige Frøken Augusta.
Lune kæmped med Sorg i den Sekstenaariges Hjerte,
da til den Gamle hun gik og med mild Fortrydelse talte:
„Stille dog, gamle Pistol, med det Pral; gaar I ud paa at fejre
Julen alene med skræmmende Ord og med sørgelig Tale?
Vent kun, en anden Gang, naar I kommer og søger os atter,
finder I ingen, som hilser et glad Velkommen paa Trappen.
Nej langt heller jeg gaar til Porten og vinker med Haanden,
raaber paa Afstand alt: Bort, du Ulykkesfugl; bliv dog borte,
gaa til Tyrken, og varm dig der ved brændende Landsmænd.
Ingen Spisning i Dag! Her koges ej. Gaa I forbi kun.''

Leende dog hende svarede atter den aldrende Kriger:
„Frøken, tal ikke saa, og vær ikke bekymret, thi Hjerte
findes hos Tyrkerne og, selv om de er grumme som Vilddyr.
Se, hvor saa man ej her i den sidste elendige Krigstid
Mennesker værre endnu, Baschkirer og vilde Kalmukker,
hæslige, sorte som Sod, der i Blod og i Hestekød fraadsed.
Tog sig en saadan en Slurk og drak ud til den yderste Draabe,
løfted han Flasken blot, ej behøved han Hov'det at løfte,
ti for ham var ej som for andre hans Næse til Hinder,
da den jo bøjed sig op imod Panden og mødte ej Glasset.
Øjnene, sorte som Kul, med en tindrende Gnist midt i Soden,
brændte i Hovedet dybt, og Munden, som vidt var opspærret,
gabede rød som en Ovn, forskrækkeligt var det at møde
saadan en Mand, naar med Skrig fra sin vrinskende Ganger
han angreb.

Men en Aften det var, det Foraar da Krigen begyndte;
alt var stille og tyst, og vi hvilede efter om Dagen
at have slaaet en Trop af griske Kosakker tilbage.
Ene listed jeg mig til den tomme Slagmark at plyndre,
lysten efter at finde en Mønt af Sølv hos de Faldne

eller et Bælte af Sølv eller andet, som duede noget.
Saadan til Stedet jeg kom, hvor den blodige Træfning var holdet,
fandt der Lig efter Lig, utrættelig sprang jeg og søgte,
næsten plyndret var alt af omstrejfende Bønder paa Forhaand.
Ærgerlig holdt jeg da op med at søge og nærmed mig Skoven,
hvor vi vor Lejr havde valgt, da blandt Buske et Stykke fra Vejen
atter en Falden jeg saa, og atter jeg haabed paa Bytte.
Nærmere kom jeg og fandt en Kosak ej, men saadan et Udyr,
fandt en slagen Kalmuk. Paa en sunken Drive blandt Tuer
tæt ved sin styrtede Hest, ubevægelig, rædsom at se paa,
laa han og vendte mod Himlen vidtaabent sit blodige Ansigt.
Rædsel fyldte min Sjæl, og jeg agted at vende tilbage;
men dog bar han sin Dragt og en smuk blaa Trøje paa Kroppen,
værd en Flaske, ja mer, om man fik den solgt mellem Venner.
Denne nænned jeg ej at levne til Bytte for andre,
men jeg skyndte mig hen og greb straks Manden i Nakken.
Død han syntes og stiv; dog nu da jeg rørte hans Hoved,
vaktes af Dvalen han op ved Smerten og aabnede Øjet,
stirrende vildt, mens han skiftevis klynked og talte og raabte.
Ej forstod jeg hans Ord; men hans Jammer og Plage forstod jeg,
rørt i mit Sind ved at se, hvor han laa der ene i Døden
og af alle forladt, da han dog som et Menneske fødtes.
Derfor kunde jeg ej og vilde ej røre hans Trøje,
tog tilmed ogsaa hans Pels, som jeg fandt fastbunden ved Sadlen,
løste den, bredte den over og skjulte hans rystende Lemmer.
Da jeg nu alt havde ordnet, ombundet hans saarede Hoved,
flyttet fra Driven hans Krop og et passende Leje den skaffet,
sad han og saa mig i Øjet endnu og klagede højlydt,
ret som om noget han savned endnu. Ej havde jeg Tid til
længe at bie og vaage om Natten urolig i Skoven,

men saa tog jeg tilsidst af min Lomme en Brændevinsflaske,
drak og opmuntrede saa den faldne Kalmuk til at drikke:
„Her faar du Varme min Ven! Drik ud, vær en Mand dog
og skrig ej;
værre kunde du dø end med Brændevinsflasken for Munden."
Saadan jeg talte, og straks han udstrakte rystende Haanden,
fattede Flasken og drak og blinked med Øjet af Glæde.
Da han fik drukket det alt, saa der ej var en Draabe tilbage,
tav han og læned sig rolig mod Tuen og faldt saa i Slummer.

Snart til Lejren jeg kom, og der blæstes atter til Opbrud,
saasom vi plejede den Gang, skønt sejrende, at gaa tilbage.
Tropperne ordnedes alle til Marsch, og vor Vandring begyndte.
Se da havde jeg Tid til Natten igennem i Kulden
ret at huske, at Flasken var tom, og jeg ærgred mig over,
at jeg var blød som en Kvinde og adlød mit følsomme Hjerte.
Dog blev Natten forbi, og Morgenen gryed, og Kampe
fulgte paa Kampe igen, Blod spildtes, og nyvakt Bekymring
kom med de nye Dage, og let da glemtes de gamle.
Saa blev det Sommer tilsidst, og Sommeren fulgtes af Høsten.
Aldrig tænkte jeg mer paa det overstandne og gamle.
Vaaren og Vaarens Møje og Krig var forsvundet af Mindet
ligesom Sneen, der smelted og randt i Søerne sporløst.
Et kun tænkte jeg paa, for hver Pris at værne om Livet,
kæmpe som Mand for mig selv og min nærmeste Nabo i
Troppen,
siden at nyde Aftenens Hvile, trættet af Dagen.

Saadan var det en Nat, jeg af Hærens Bagtrop i Nøden
glemtes og lodes tilbage paa Posten. Afsides og ene
stod jeg og anede ej Kammeraternes natlige Bortgang.
Men da det dagedes, mærked jeg alt, og med Vrede i Hjertet
gik jeg og pønsed paa Raad, om jeg burde gaa efter de andre
eller forblive paa Stedet og dø. Svært syntes mig Valget;

bedre fandt jeg det dog at falde for Fjendernes Kugler
end at rømme fra Vagten og falde for vore egnes;
derfor blev jeg tilbage og ventede Fjendernes Ankomst.
Talrig kom han ej straks. Kun trende Jægere saa jeg
liste blandt Buskene frem, de fik Øjne paa mig og tog Sigte,
skød og fejlede alle; men jeg, da jeg mærked, jeg leved,
spændte fortørnet min Hane og skød og ramte den ene.
Straks var Forbitrelsen tændt, og de to, som endnu var tilbage, fældte til Kamp Bajonetten og brasede hævnlystne paa mig.
Da begyndte en Strid, men jeg redded mig, bjærgende Livet.
Alt var en af de tvende haardt saaret og favnede Marken
uden at rejse sig mere, den anden begyndte at trættes.
Selv med Geværet i Haand, beredt til at værge mig stadigt,
næred jeg endnu et Haab, da en Rytterflok i det fjerne
styrtede frem i Galop til Kammeraternes Bistand.
Da var det ude med mig. Snart smælded Pistolerne, Kugler
peb som Maager tæt om mit Hoved, og før jeg det vidste,
fik jeg det Skud i mit Knæ, som jeg halter af Resten af Live.t
Vaklende stod jeg men vilde dog naa til at ramme min Uven,
inden jeg styrtede selv, da den første af Rytternes Skare
kom paa sin prustende Hest mig paa Siden og løfted sin Sabel.
Hugget jeg ventede straks; mit Hoved jeg dukked og løfted
Kolben forfærdet til Dæk, men forunderligt, Rytteren hug ej,
sprang tværtimod fra sin Hest og befaled de andre at standse,
faldt mig om Halsen og græd højt hulkende, Taare paa Taare
rulled i Strømme ned paa hans sorte og rædsomme Ansigt.
Men med Forbavselse kendte jeg ham, det var jo Kalmukken,
ham hvem i Nødens Stund jeg skænkede Lindring og Bistand.
Let han kunde jo slaaet, da der han kom i sin Iver,
vild som han var; hvi hug han ej til, hvorfor sænked han Armen?
Jo ti ogsaa hos ham laa Taknemmeligheden paa Bunden,
mildned hans Barskhed, og mere end Vreden formaaed

Kærlighedsbuddet endogsaa hos ham i det bankende Hjærte.
Knap for sit Barn saa sørger en Far, som den vilde Kalmuk nu
sørged for mig, og rundt i den fjendtlige Hær han udspredte
snart et Rygte om mig, og hvor som Fange jeg stedtes,
havde jeg Venner og modtoges vel. Ja selv Generalen
lo, naar jeg nærmed mig ham, og klapped mig stundom paa Skulder,
rettede ogsaa et spørgende Ord om, hvordan jeg befandt mig.
Men med den rigere delte jeg alt. Det bedste bestandigt
kunde jeg tage og pressedes tit til at spise og drikke,
saa at den bedste Tid, jeg har kendt, jeg havde som Fange.
Derfor tab ikke Modet; et Menneske er jo og Tyrken."

Saadan talede der den gamle Kriger og alle
hørte med Undren hans Ord; men den let forsonede Pige
gav sine Ordrer om Aftenens Fest og gik saa fra Stuen.
Hastende kom hun i Gaarden og fulgte de banede Stier,
ledte med Møje om Vej blandt ophobede Driver i Mørket;
først da hun nærmed sig Herskabsbygningen, løftende Blikket,
saa hun — og kunde ej tro sine Øjne — en fremmed Befordring;
end stod Slæden deroppe med prustende Forspand ved Trappen.
Fuld af Forundring veg hun til Siden og vilde ej lige
træde i Salen men gaa gennem Køkkenet og i de indre
Værelser ordne sin Dragt, da hun saa Salsdøren i Lysskær
aabnes og fanged et Glimt af sin Fader og hørte hans Stemme:
„Hej! Hvorfor tændes ej Lys, er der ingen Folk her paa Gaarden,
kommer da ingen og bærer Kaptajnens Sager fra Slæden?"
Saa han raabte, og brat i den sekstenaariges Hjærte
tændtes en Anelse. Ilsomt uden at søge en Omvej

sprang hun i Sneen tværsover og kom til sin Fader paa Trappen.
„Hvem er den ankomne?'' spurgte med bævende Stemme hun, „Fader,
skynd dig dog, sig mig det, plag mig ej mere! O, om min Gætning
fejler, forgaar jeg af Sorg. Er det muligt, at Adolf er hjemme?''
Uden at svare tog den Gamle sin Datter ved Haanden,
gav tililende Tjenere end en Befaling og førte
Pigen til Salen. Et Glædens og Overraskelsens Udbrud
fløj fra den sekstenaariges Mund, mens hun standsede Gangen,
tøved og saa, kun saa, medens Øjet blev dugget af Taarer.
Kommen var han, den Savnede, Anelsen saa hun bekræftet;
høj — med en Krigers Mine, skønt bærende saaret den venstre
Arm i et Bind, sad der ved sin Hustrus Side Kaptajnen.
Gensynets rystende Glæde var mildnet, og Stilheden atter
raaded i Salen, højtidsfuldt som i Kirken naar Orglets
Brusen er endt og stille hver Sjæl til Bønnen sig samler.

Næppe blev hun bemærket af nogen, den venlige Pige,
da i det store Rum et Minut ved Døren hun tøved,
nu dog ilede frem Kaptajnen og bøjed sin raske
Arm omkring Søsterens Liv og kyssed de glødende Læber.
Men da man først havde hilst og vekslet et Ord eller andet,
gik til sin Hustru Kaptajnen paany og fæsted sit Øje
spørgende dybt i den Elskedes Blik og hviskede sagte:
„Kom, endnu har jeg en tilbage at træffe. Han sover,
sagde du nylig, evindeligt kan hans Søvn dog ej vare.''
Sagt, og af Salen snart forsvandt de begge; men hurtigt
fulgte Majorens Frue — til Hjælp, om de vakte det stakkels
Barn, og det skræmtes fordærvet af Faderens barske Moustacher.

Ene blev med sin Datter Majoren tilbage i Stuen,
gnaven ej mere — fornøjet han sad i Stolen og gynged,

suged paa Piben i Ro og pustede stundom mod Loftet
Hvirvler af Røg og vugged med Velbehag frem og tilbage.
Hen ved hans Side nu listed den sekstenaarige Pige,
fulgte i Stilhed en Stund med Foden den vuggende Gænge,
indtil med Hjærtet fuldt af Bekymring hun talede stille:
„Fader, i Glæden tænker vi kun paa os selv, men en anden
findes her end; bliver Julen for ham til Sorg eller Glæde?
Faar den gamle Pistol sin Glæde tilbage? I Stuen
hører — kan hænde — han nu vor Lykke forkyndes og spejder
bævende op og søger sin Søn og venter forgæves.''
Knap fik til Ende hun talt, før man hørte Gamlingens Træben
klapre paa Forstuens Gulv, og han selv kom hurtig til Syne,
standsed tvivlraadig og tøved i taus Forventning ved Døren.
Men paa sin Plads ej tøvede længer Majoren, den brave;
frem til sin Vaabenbroder han gik og sænked med sorgfuldt
Hjærte en trofast Haand paa Skuldren af graanede Kriger,
„Gamle Pistol, tab ej Modet''! saa sagde han „Haabet er utrygt,
langt, langt borte er den, som du søger; bedrøveligt Budskab
bringer Kaptajnen til dig og os alle; men taale er leve''.
Hurtigt hans Mening fatted Soldaten og førte til Øjet
Haanden og strøg paa en Gang fra den skæggede Læbe en Skælven,
støttet til Kæppen, urokkelig, rolig, seende opad
tav han en Stund og tog omsider Ordet og sagde:
„Ærede Herre, os behøver ej Menneskelivet
lære, hvor tungt det er og hvor ringe at bygge sit Haab paa.
Tit har vi set det, at førend en Aftensky mister sin Rødme,
kan selv den rødeste Kind forandre sin Farve og blegne.
Skulde et Dødsbud, der kommer, da slaa os med Skræk som et Under?
Sad jeg dog mangen Kvæld i den enlige Stue ved Arnen,
saa min Brændeild blive til Gløder og hørte, hvor Stormen
vokste med Døn derude, saa Snebyger skured mod Væggen.
Haabet glæded mig da, og jeg tænkte, han kommer tilbage,

hugger mig Ved og vækker til Lue de sygnende Gløder;
lettere bliver det da, langt gladere slutter jeg Dagen.
Ærede Herre, nu kommer han ikke, skulde jeg klage?
Kom han, sad han en Gang maaske, som nu jeg, i et Skovhus
kroget og stille med Krykken og Alderdommen til Selskab,
ejede aldrig en elskende Sjæl at veksle et Ord med,
ingen at hvile sit Øje paa hengivent og venligt,
ingen at støtte sig til i sin Skrøbelighed. Var et saadant
Liv vel at ønske fremfor den fredsæle Hvile i Jorden?
Lykkelig han, som er sluppet; for mig vil Dagene veksle
nu, som de gjorde tilforn; jeg er øvet og vant til at taale.''
Saa han talte. Sin Haand til den Gamle nu rakte Majoren:
„Gamle Pistol'' lød hans Ord „for at frelse ham, som nu atter
Livsglæde bringer til Hus, for min Datters Liv, for Kaptajnen
faldt eders Søn, saa jeg hører, og faldt som sig sømmer en Krigsmand.
Derfor skal I ej længer i Ensomhed dvæle i Skoven,
hid skal I flytte og bo; her er Plads nok i Stuen og Folk nok,
som kan være til Hjælp, naar med Aarene Kræfterne svigter.
Kom Kammerat, kom her, lad os graane sammen i Freden,
saasom i mangen Strid ved min Side I kæmpede fordum.
Livet er kort, bort vandrer den ene efter den anden,
sjældent det bliver at se en Ven fra de kraftige Dage.''

Tiende tøved Soldaten en Stund og syntes betænksom
overveje sit Svar; men omsider tog han til Orde:
„Ærede Herre, endnu i min Afkrog slaar Gedden i Kæret,
end har Tjuren og Urhanen Sti ej langt fra min Hytte;
Kræfter jeg har, saa passe en Krog og udspænde en Snare
kan til mit Ophold jeg end, den Nøjsomme kræver kun lidet.
Boed jeg her og modtog min daglige Kost ved jer Godhed,
kunde en Tjener let eller Tjenestepige i Stuen
sige om Naadsensbrødet et Ord, som mere end Nøden
tynged min Sjæl. Nej der paa min ensomme Plet som min egen

lever jeg bedst og finder min Kost hos den evige Giver.
Skoven klæder han grøn; han lader omstrejfende Fugle
finde et Korn; mig hjælper han sidenefter som hidtil.
Tager af ham jeg mit Brød, er der ingen, som vover forvorpen
at se ned paa den Gamle, som aldrig har lært at foragtes''.

Men som til højere Maal sig rejste Majoren, den brave,
fuldere svulmed hans Bryst, og hans Blik, forklaret og mandigt
maalte Soldaten; han tav, han følte sit Hjærte forstørres.
Finland stod for hans Sjæl, det øde, hans afsides, magre,
hellige Fædreneland og de graaklædte Skarer fra Saimens
Strande, gennem et halvthundred Aar hans Glæde og Stolthed,
traadte paany for hans Blik med hans Vaabenbroder, som fordum
prunkløs, rolig og djærv, med en jærnfast Ære til Grundlag.''
Stille omsider han gik til Bordet og brygged med Glæde
der et rygende Glas til den Stolte; men sagte til Døren
listed imidlertid Datteren, hen til den aldrende Krigsmand.

Lys i sin Barnlighed kom hun den sekstenaarige Pige,
rødmende bly med de bævende, klare Taarer paa Kinden,
tog mellem tvende fine Hænder Gamlingens ene,
vældige Næve og talte med sagte bebrejdende Mildhed:
„Stakkels, haarde Pistol, hvor hovmodig; vil I ej komme,
mener I, ingen der er, som behøver jer her paa den store
Gaard, midt i Glæden? Se dog kun op, der ser I min Fader;
mærk det, mere end jeg betyder for ham nu hans Pibe,
kun for sit Barnebarn lever min Moder, min Svoger og Søster
har jo hinanden, paa mig tænker ikke en af dem alle.
Ene bliver jeg snart; af den, som tilovers er, mindskes
Glæden ej, naar hun gaar, og øges ej, naar hun kommer.
Lykke har anden Steds Rod, jeg bringer ej Glæde til nogen.

Selv for eder er Hytten og Ødemarken og Skoven
mer end min venlige Røgt, om jeg plejed jer end som en Datter."

Saadan hun talte; men rørt i sin Sjæl nu svared den Gamle:
„Frøken! frist ikke Uglen den gamle og graa til at flytte
bort fra Mørket til Lyset, hans Ro er Skyggen og Natten.
Kommer han tiere dog, end han burde det, her i jer Bolig,
hjælp da den Gamle at holde sig Stuernes Fugle fra Livet,
medens han sidder en Stund og betragter jert straalende Øje.
Siden forføjer han sig til sit Bo for med Glæde at hvile."
Talt — fra Majorens Haand modtog han det dampende Bæger,
førte det taus til sin Mund og tømte det stille til Bunden. —

UNIVERSITY OF ILLINOIS-URBANA
3 0112 112089435